

Jacob Fabricius

Rector Universitatis Rostochiensis, Jacobus Fabricius, Archiater & Professor Ordinarius, Ad Solemnia Festivitatis Sancti Archangeli Michaelis, Hodie devoto corde celebranda, & decenter peragenda, Cives litteratos, Omnes & singulos, ferio hortatur & monet

Rostochii: Kilius, 1636

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734607784>

Druck Freier Zugang

R U. Progr. 1636

1) Jacob Fabricius

2) Georg Dasenius

3) Jacob Fabricius (Supt.)

4) Johann Quistorp

RECTOR

Universitatis Rostochiensis,

JACOBUS
FABRICIUS,

Archiatr & Professor Ordinarius,

Ad

Solemnia Festivitat

Sancti ARCHANGELI
MICHAELIS,

HODIE

devoto corde celebranda, & decenter pera-
genda, Cives litteratos,

omnes & singulos,

serio hortatur & monet.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

ANNO M. DC. XXXVI.

Zodiaci, circuli in cœlo majoris, latitudinem, in duas æquales partes dispescit via Solis, annuo motu descripta, quam Eclipticam, propter Luminarium Eclipses, in vel propè illam accidentes, appellant, à quâ varijs modis reliqui Planetæ, nunc in Septentrionem, nunc versus meridiem digredientes evagantur. Solus Sol medio tramite perpetuò movetur, neq; inde dilabitur, sicq; quatuor anni tempora, & quidem ab interfectione vernâ adscendens ad Cancrum, æstatem, & rursus ab oppositâ auctumnali descendens ad Capricornum, hyemem, & hinc altius progressus ad Arietem Ver, demumq; pertingens ad Libram Autumnum incipit & constituit. Non ita pridem autem Phœbeja lampas ad auctumnale illud punctum pervenit, diemq; nocti fecit æqualem, unde paulatim noctis quantitate increfcente, deinceps magis magisq; dies imminuuntur. Singuli porrò temporum anni quadrantes, singularia & maxumè observanda Festa, nobis suggerunt, Hyems Natalem Domini, Ver Pascha, Æstas Johannis Baptistæ diem, Auctumnus Festum Angelorum, seu Sancti Michaëlis: quæ quidem Festivitarum solemnium tempora usq; adeo magnæ facta sunt existimationis, ut in vitâ communi & politicâ, potius indè, quàm ab ingressu Solis, in præmemorata Zodiaci loca, singulorum Quadrantum Anni initia numerentur. De prioribus totius anni Festivitatibus, jam antea, ex hoc loco, scriptum sæpius, & ut isti Solemnibus dicati dies piè & Christianum in morem inirentur, ac celebrarentur, admoniti fuerunt Academiae cives; hodiè Auctumnale festum auspicientes, huius quoq; decentem observabimus rationem, & de Sancto Michaële, qui princeps & Imperator illorum, qui quotidie summi Jehovah Legati, toto terrarum orbe, veluti familiares mortalium administri, & apparitores assidui, hominibus pijs adsistunt, sibi hodiernam lucem sacratam fortitus est, acturi, ejus laudationem, tum propter excellentiam & singularem præstantiam, tum ob infinita, eaq; immortalia, quibus ab illò continenter ornatur, officia, brevissimè expediemus. Ethnici etiam suos peragebant festos publicosq; dies, qui prolixis honorabantur elogijs; cum tamen illi, non in veri DEI gloriam, sed Idolorum cultum & servitium referebantur, meritò à priscis Theologis, & imprimis Tertulliano, lib. de Idololatriâ, reprehenduntur, & passim ab omnibus Christianis damnantur ac prohibentur. Inter autem Christianos reperiuntur, qui etsi vacationi à laboribus faveant, de Dei tamen & Sanctorù festis, longè à nobis, & totâ ferè

ferè Ecclesiã diversam foyent opinionem. Et fuerunt ante annos mille ac ducentos, & quod excurrit, teste Epiphanio, tom. 1. l. 3. qui docerent, omnes dies debere esse æquales, nullos festos, & sic nullos quoq; profestos: quam hæresin in primã sui ferè radice intermortuam ac sepultam resuscitarunt postea, & veluti ex orco revocarunt Waldenses, & Wiclevistæ, quibus cum hodiè faciunt Anabaptistæ, & nescio qui alij sectarij & Enthusiastæ, qui ponunt os suum in cœlum, ut divinus Vates loquitur, & quasi cū atheis impiè conspirantes, illud nobis occinere apparent: Quiescere faciamus omnes dies festos à terrâ. Alij mitiores paullò sunt, nec ita insani, quàm primi isti, qui dies Dominicos quidem festos agnoscunt, reliquos autem nullos; quales sunt Puritani in Angliã, quibus non parũ favisse videtur Calvinus in suis Institutionibus, l. 2. c. 3. ubi cum de Sabbatho tractat, de solo Dominico die celebrando disputat, in eo tamen à Puritanis diversus, quod Ecclesias, quæ alios, cõventibus suis solemnes, dies habent, modo à superstitione absint, dãnare nolit. Ab isto tamen dissentiunt quædã in Helvetiã Ecclesiæ, præter dies Dominicos celebrari jubentes solã illa festa, quæ ad redemptionis nostræ beneficia recolenda faciunt, ut Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis Domini & Pentecostes. Et hisce Bullingeri sequaces etiam illorum Sanctorum festa adjungunt, quorum in Evangelio fit mentio, ut Apostolorum, B. virginis Mariæ, Johannis Baptistæ, Magdalenzæ, Stephani, quem morem servare dicuntur Ecclesiæ Tigurinæ; & ab eo nostrates etiam Ecclesiæ, quoad cultum festorum dierum, non multum dissident. Quid verò impedit, quò minus & nobis liceat, quod Judæis in suis licuit synagogis, & cum laude ab illis patratum est in augendo sanctarum Feriarum numero? quidni & nobis Christianis integrum foret, præter dies Dominicos, & alios dies festos, in honorem Dei & confessorum ejus, instituire & celebrare? Neq; enim minor esse potest autoritas Ecclesiæ, quàm synagogæ; præsertim cum nullum ex sacrà paginã allegari possit interdictum: Nitimur exemplo Apostolorum; quin & praxis primitivæ Ecclesiæ à primis seculis, continuã multorum annorum serie ad nos pertingens, idem ostendit: neq; crimen est, etiamsi discrimen sit, Deum, Sanctosq; ferijs honorare, Deum perse, Sanctos propter Deum, Deum religione verè ac propriè dictã, Sanctos autem reverentiã quãdam singulari, qualis & alijs creaturis com-

ris competere potest, Syr. 44. Excitatur siquidem per solemnes istos
cōventus devotio quædam, & insigniora Redemptoris beneficia, nō
sine magnis gravibusq; causis, certis & peculiarib; isti rei destinatis
aiebus, plenius & planius considerata proponuntur. Mittamus
itaq; illos, neq; moremur admodum, qui ita imprudenter, ita tur-
piter, nec sine scandalo, nullas vel paucas hujusmodi solemnita-
tes celebrando, nostrarum Ecclesiarum laudabilibus institutis ad-
versari hactenus laborarunt. Videmus etiam ab ipsâ Naturâ ita
comparatum esse, nobisq; insitum, ut Deo, rebusq; divinis operam
demus, & in istiusmodi curâ, cultuq; aliquid temporis colloquemus.
Argumento huic rei est, quod apud omnes Nationes statas quas-
dam ferias, easq; publicas fuisse cernimus, quæ sacris negotijs ac
divinis obeundis consecratæ erant: estq; naturale homini, ut is cer-
tum quoddam tempus, necessarijs rerum suarum functionibus ex-
antlatis, corporis quoq; det quieti, somno, & id genus alijs: cur
ergo non ex eâdem Naturæ ratione consequens sit, ut mentiet-
iam aliquid temporis adsignetur, quod in contemplatione Dei sese
reficiat, & veluti pascat. Cum itaq; aliqua etiam temporis pars
esse debeat, quâ res divinæ curentur, cultusq; Deo debitus tribua-
tur; quid mirum, si Apostoli, mox sub initium nascentis Ecclesiæ,
ex illis septem hebdomadæ diebus, eum, qui primus est & præci-
pius, ac dominicus dicitur, divino cultui consecrandum censuere?
Et reperiuntur, qui diem hunc ab ipso Christo sanctificatum & ve-
lut inauguratum esse autumant, cum die octavo, vel primo secun-
dæ post resurrectionem suam septimanæ, in conventus discipulo-
rum venit. Et hic dies dominicus, non aliter, uti olim Sabbathum
Judaicum, memoriale fuit liberationis ex Ægypto, nobis Chri-
stianis memoriale esse debet, Spiritualis nostræ liberationis, ex re-
gno Satanæ, per Christi resurrectionem nobis acquisitæ, cujus
typus à quibusdam Theologis perhibetur fuisse, illa ex Ægypto
Judæorum eductio. Præter autem dominicum diem, in Chri-
stianorum Ecclesijs, alia annuatim celebrantur festa, quorum
quædam omnibus Ecclesijs passim locorum sunt communia, ad
ostendendâ unitatem, quædam verò singulis propria, ad innuendâ
libertatem. Optimum quidem esset rebus divinis semper vacare:
at quia plarisq; magis seculo, quàm Deo vacare placuit, certæ quæ-
dam

dam & statæ statuendę fuerunt feriæ, quibus homines ad Oratio-
nes convenirent publicas, & à negotijs corporisq; laboribus feria-
ti, debitæ pietatis & religionis officia Deo præstarent, suæq; ipso-
rum salutari aliquantò magis studerent atq; consulerent, juxta il-
los pulcherrimos Paullini Episcopi versus:

*Primus hic est gradus cælo, pertexere cunctos
Continuâ pietatē dies, & tempore toto
Pascha sacram Christi cultu celebrare pudico:
Quod si mixta seges tribulis mihi germinet, & cor
Incultum stimulet terreni spina laboris,
Vel festis Domini studeam me offerre diebus,
Ut vel parte mei tangam consinia vitæ,
Corpore ne toto trahar in consortia Mortis.*

Inter verò ista anniversaria, prout jam antè in vestibulo hujus pro-
grammatis diximus, etiã solemne Michaëlis festum numeratur,
in quo Deum celebramus, propter Angelos, in ministeriũ nostrum;
& ad nos, resq; nostras moderandas, ex summo cælo demissos,
eumq; rogamus, ut porrò nobis istos relinquat custodes, qui cir-
cum nos, velut atrienses quidam accensi & apparitores sedulò con-
gregati, nostro loco, adversarijs omnibus resistant, nosq; tutos
sistant, ut quisq; in functione suâ, Deo grata, Reipubl. utilia, no-
bisq; omnibus, & singulis salutaria, dicamus & faciamus. Fuerunt
jam olim Manichæi & Saducæi, qui planè negarunt Angelos: alij
tantum motus seu cogitationes bonas hominibus à Deo inspiratas,
non res per se subsistētes, & ἰψίζήμενα singularia esse asseruerunt.
Rectius autem illud ex sacris litteris docemur, quæ non solum à
Deo conditos & creatos eos passim commemorant, sed & ipsimet
Apostoli, V. T. historias, quibus Angelos Dei cōspectos fuisset, Deũq;
per illos sua opera perfecisse, testatum relinquitur, allegant: imò à
semetipsis etiã haut rarò visos vel auditos, eorumq; quos-
dam, præ nimiam animi arrogantiam, majestatem & dominatio-
nem summam adfectantes, lapsos, à veritate defecisse, seq; &
juxta secum alios quamplurimos, vitam æternam indignos fecisse,
inq; exitialem damnationem præcipitalle: alios autem in suam ju-
sticiam

nitia & innocenti' constantissime perseverasse, fideliter commemorant. De horum creatione ambigunt Theologi, & Hieronymus quidem ante mundi principia, Augustinus statim primo die, alij secundo die, alij tertio eos creatos ex certis scripturæ locis colligunt: ipse verò cum alijs, nostratis religionis assertoribus, illos in hexaemero, seu sex illo dierum spatio, quo omnia sua opera, cœlum & terram, cum omni exercitu eorum, condidit & complevit Deus. nec ante, nec post, creatos autumo, & ut incerti sumus ex quâ materiâ consent; ita neq; scrupulosè. quem scriptura tacet, indagare creationis diem fas est: Sufficit scire creationem illorum, quantumvis diem creationis ignoramus. Porro magna harû creaturarum seu Angelorum est potentia, magna sapientia, utraq; tamen finitis & certis limitibus circumscripta, & ita comparata, ut & augeri & perfici queat. Licet enim unus duntaxat Angelus, unâ nocte, omnes primogenitos totius Ægypti perdidit, inq; populo Davidis uno triduo septuaginta virorum millia occiderit: non tamen ex suâ sibi propriâ virtute & potentiâ, sed à Deo concessâ & mandatâ potestate factum id est. Numerus angelorum indicibilis est, quod patet ex historiâ Patriarchæ Jacobi, qui castra Angelorû obviam habuit, & Danielis, qui millia millium & decies millies centena millia; & Elisæi, qui integrum exercitum eorum vidit. An verò singulis hominib; suis & certus Angelus in custodiam deputatus sit, ipsemet non dixerim, in eo certus, non unum tantû, sed plures homini pio, prout requiritur, custodes Angelos assignatos, vigore Psal 90 ubi legitur. Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis, & in manibus portent te, similiter Luc. 16. Lazari anima portatur ab Angelis in sinum Abrahæ. quæ verba plurali, non singulari numero expressa observamus. Nostri tamen officij potius erit, præcavere, ne boni illi Angeli à nobis aufugiant, quàm scrupulosè in numerum, quot eorum nos custodiant, inquirere. Verosimile verò est, inter tantam multitudinem, tantumq; numerum Angelorum, certos reperiri gradus & ordines, non ratione beatitudinis & æterni gaudij, quod est ex æquo omnibus commune, sed vel respectu donorum, vel gloriæ, vel eminentiæ, claritatis, officiorum, aut potentiæ, quomodo etiam inter electos, gradus gloriæ, in alterâ vitâ, futuros credimus: quò procul dubio respe-

respexit Apostolus ad Coloss. 1. & Ephes. 2. scribēs, alios esse thronos, alios dominationes, alios principatus, alios potestates &c. ex quibus Dionysius novem Angelorum ordines & tres Hierarchias, secundū nomina, quæ S. scriptura illis tribuit, constituit, ita ut prima Hierarchia complectatur Thronos, Cherubim, Seraphim: altera Dominationes, Virtutes, Potestates: Tertia Principatus, Angelos & Archangelos. Ex his Archangeli cæteris veluti præfunt, & ad summa quæq; divinitatis mysteria explenda adhibentur. Sic ad Mariam virginem non gregarius Angelus, sed Archangelus Gabriel missus est: Curiosius verò illorum differentias scrutari, extra scripturas, non decet: quin potius cum Augustino nos ignorare fateamur, quomodo beatissima & superna illa societas constituta; quæ Personarum differentia, ut cū omnes tanquam generali nomine Angeli nuncupentur, sint tamen & illic Archangeli; & utrum iidem Archangeli nominentur Virtutes, & quid inter sese distent illa vocabula quatuor, quibus universam istā cœlestem societate Apostolus, loco paulo antè citato, comprehendisse videtur, dicant qui possunt, si tamen probare possunt, quod dicunt. Hęc Augustinus. Cæterū de Michaëlis Archangeli dominatu, planè admirabili, sacris literis consignatū legimus, cum ab autore & fundatore tam visibiliū, quā invisibiliū defecisset ille, qui ab eximiā pulcritudine, Luciferi nomē acceperat, quod tum suos Michael in officio continuerit, & collatis signis, adversus desertorem ita pugnarit, ut eum illicō cum suo exercitu ex cœlo depulerit, & in tenebricosa illa inferorum gurgustia detruserit, è quibus, non habet, neq; habiturus est unquam emergendi potestatem. Pallas à Græcis mirificè laudatur, quod armis pro Jove sumptis, in illo Gigantum prælio, ita eos in fugam profligarit universos, ut cæteris Dijs, ac ne Jovi quidem ipsi, ullam belli partem reservasse videretur. Mentiantur illi, ut volunt, quibus ad dicendum rerum verarū argumenta nō suppetunt: nos exploratissimum habemus de Michaële, ipsius operā & ope fractos, victos, & in vincula datos ac relegatos fuisse tantos hostes, quibuscum nulli Titanes, aut terræ filij, de audaciā, superbiā & temeritate possunt contendere. Ejecti etenim sunt & in ipsa Mortis ergastula inclusi, qui potentissimi Dei thronū invadere, seq; inibi collocare satagebant. In quo conflictu vel hoc maxime admirandum, quod licet ita con-

trixi

triri & confusi sint hostes, nihilosecius tamē subindē idē bellum
deinceps semper, Sancto Michaēli renovandū gerendūq; sit,
cum ijsiſis, quos semel satis superq; debellasse videbatur. Neque
enim hic famosus ex Tartaro gladiator Spartacus, aut fugitivi hostes
animos desponderunt, verum hydram istam imitari, quę amputato
uno capite valentior exurgere in fabulis dicebatur, homines ag-
gressi sunt, & illam provinciam improbo conatu vastare coepe-
runt, quam videbant Michaēlis curę ac vigilantię demandatam.
Hic verò Christianę Reipublicę propugnator acerrimus, nunquā
nostri defensionem intermittit, sed potente manu turbas & pro-
cellas, adversus pios & Deo fideles, malorum Dæmonum instinctu,
identidem excitaras, hætenus compeſcuit, & adhuc compeſcet.
Hujus gladio & viribus occubuit Nero, Domitianus, Valerianus,
& tria illa Tyrannorum, Maxentius, Licinius, Maximinus, quos
bello vicit & vitā spoliavit, solius Dei auxilio, administro Divo
Michaēle, Constantinus Imperator, cui debemus hęc ipsam, quā et-
iam nū hodiē Dei benignitate medioeriter floremus. Ecclesię felici-
tatem, Nihil dicam de alijs Christianę Reipublicę hostibus, quos
numero multos, non rā armatorum copię, quā Imperator noster
Michaēl, contrucidavit, fugavit, vel & horribili vitam suam exitu
claudere coēgit. Idem ille deinceps nobis etiā aderit, & circa nos,
nostramq; familiam castra sua metabitur, ac validissimā manu bel-
la dissipabit, quę nos enormiter huculq; turbāt & perturbant, imò
omnia, quę cervicibus nostris imminere videntur pericula, ele-
mentissimē avertet, si secundū hodiernum Evangelium, unā cum
Discipulis, per fidem & pœnitentiam, ad Christum accedamus, &
propter meritum ejus, fiduciam gratię veniēq; concipiamus, &
sceleribus derelictis in novitate vitę ambulemus. Idq; ut nos om-
nes & singuli seriò & sedulò faciamus, magnus Dux Michaēl,
Christus Jesus, qui κατ' ἐξοχήν etiam Angelus dicitur, nostras mētes
moveat & permoveat, cujus nomen sanctum & gloriosum sit be-
nedictum ex hoc nunc & usq; in perpetuum. P. P. Sub Univer-
sitate Sigillo, die Michaēli Archangelo sacrato, anni
Juliani 1710. 1711. xxxvi.

suorum cervicibus depulerunt, vel aliqui
eos bearunt: Christus nos aeternis extr
caelestis hereditatem, & universas divit

Hinc deniq; Utilitatem Nativitatis Jesu
Omnia n. illa, quae secum vehit bona, nostra su
quid miseriarum & molestiae in corpore pertulit
mal. esse voluit, ut nobis aeternum beni esset Fili
nos homines faceret Dei filios factq; est, quod nos
ipse est, particeps nostra humanitati factus est
deret participes, consors factus est vilitatis nostr
sortes redderet. Subjecit se infirmitatibus nostr
ut per communem infirmitatem tolleret nostram
hunc mundum Christus nudus, ut nos vestibus i
viret & induceret: pauper, ut aeterni & caelestib
in caelum eveheret: flens deniq; aliorum infant
aeternam nobis compararet leticiam. Venit ut L
medicus ad sanandum ut justus ad justificand
dum, ut redemptor, ad λύτρον pro peccatū solve
tum diem qui tanto nos beneficiorum cumulo
mactat leticijs! Letemur & exultemus in eo om
ni recordatione dulci ejus, qui implevit uterun
gratiarum actione: servatori nostro meritas qu
mansucto agentes pectore. Noacho nato pater ej
letabatur, & concepti in corde gaudiis testes h
nos consolabitur ab operibus & laboribus manua
ledixit Dominus Gen 5. 29. Majorem nobis hodi
bilandi attulit materiam. Corrupta & maledict
tum omnis terra & caro. Sed hodie orbi ostensus
Noachus: Christus in carnem venit qui nos sola
vulnere saucius, & fulmine legis prostratū ment
asperget, pulsosq; pavere turbatū conscientijs
quillitatem restituet, & nos in gratia divina sin
fueramus intercessionem suā reponet, & reducet
communibus hisce gaudiis quae omnes tangunt.
Exultent mares, Christus marem suscepit, Exult
femina natus est. Exultent virgines, virgo peperit
dua, infantem Christū vidua Hanna cognovit. Et

jectione
& regni
fivit.

ave licet.
est, quic
tulit, sibi
tus est, ut
res, quod
is sue red
sue con
earent,
Prodit in
lutū ope
humili ut
ymis suis
ndum, us
lamman
d exopta
fundit &
itate, ple
ymnis &
pro tam
hementer
ebat; Iste
vibus ma
ndi & ju
ob pecca
verus ille
ccatorum
ii aquilā
& Tran
um ejecti
omnes in
cludunt.
Christus de
iltent vi
Zacha
rie

